گزارشی از بیانیه ۲۲۷ نماینده مجلس در مورد قصاص معترضان که بین تکذیب و تأیید معطل مانده است

مجلس؛ قانون‌گذار یا قاضی؟

عکس: خانه ملت

نسترن فرخه: ماجرای بیانیه ۲۲۷ نماینده همچنان ابعاد مبهمی دارد، یکشنبه هفته گذشته بیانیه‌ای با ۲۲۷ امضا در صحن علنی مجلس قرائت شد که در آن نمایندگان امضاکننده اعلام کرده بودند: «ما نمایندگان این ملت از تمامی مسئولان کشور از جمله قوه قضائیه می‌خواهیم که هرچه سریع‌تر با محاربین که مانند داعش با سلاح‌های سرد و گرم به جان و مال مردم تعرض کرده‌اند، برخورد عبرت‌آموز کرده و حکم الهی را نسبت به محاربین در هر لباس و صنف و دستور حیات‌بخش قصاص را اجرا کنند تا به همگان ثابت شود جان، مال، امنیت و ناموس مردم عزیزمان خط قرمز این نظام بوده و در این امر با هیچ‌کسی مماشات نخواهد کرد». همچنین چند روز بعد از انتشار این بیانیه، یعنی روز جمعه متنی دیگر با ذکر اسامی نمایندگان، برخی مسئولان و برخی اعضای سابق مجلس منتشر شد که در خطاب به ریاست قوه قضائیه خواسته شده بود « تا پرونده افراد دستگیرشده و معاند در زمره پرونده‌های محاربه دسته‌بندی شود» که روابط عمومی مجلس این بیانیه دوم را تکذیب کرد. اما همچنان محتوای بیانیه اول که در صحن هم قرات شده پابرجاست ولی اسامی امضاکنندگان آن تاکنون رسانه‌ای نشده است. درهرحال با وجود ابهامات پابرجا در رابطه با درخواست مجلس برای برخورد با معترضان خیابانی، بسیاری نسبت به حیطه اختیارات حقوقی مجلس واکنش نشان دادند و حتی عثمان مزین، وکیل دادگستری هم در گفت‌وگو با «شرق» اظهار می‌کند که نمایندگان از سوی مردم انتخاب می‌شوند و باید اراده مردم را بیان کنند؛ ولی وقتی به این بیانیه ۲۲۷ نماینده نگاه می‌کنیم، می‌بینیم در آن اصلا حرفی از خواست مردم نیست. نظارت استصوابی باعث شده در مجلس فعلی و حتی ادوار قبلی، نماینده مجلس، نماینده مردم نباشد و حرف مردم را بیان نکند و خود را به مردم پاسخ‌گو نداند. این در حالی است که بهزاد رحیمی، نماینده مردم سقز هم درباره امضای بیانیه محاکمه معترضان اعلام کرده بود درخواست اعدام معترضان در حیطه اختیارات ما نیست. عثمان مزین، وکیل پایه‌یک دادگستری، درباره بیانیه ۲۲۷ نماینده مجلس، در گفت‌وگو با «شرق» به مسئله اختیارات حقوقی نمایندگان اشاره می‌کند و می‌گوید: ما در یک سیستم باید به ذات و کارکرد یک نهاد توجه کنیم؛ یعنی باید ببینیم یک نهاد برای چه چیزی وجود دارد و هدف آن چیست. سیستم تفکیک قوا که در ایران اجرا می‌شود و در قانون اساسی آمده، به این شکل است که ما سه قوه داریم، مقننه، قضائیه و مجریه که قوه مقننه که مقصود از آن مجلس است، فقط کار اصلی آن تصویب قانون مناسب با نیاز مردم است؛ یعنی باید با اطلاع از وضعیت جامعه و مردم که موکلان او هستند، نیاز جامعه را احراز و براساس‌آن قانون تصویب کند و در کنار آن نمایندگان دارای صلاحیت حق اظهارنظر راجع به همه مسائل داخل کشور و بین‌الملل را دارند. اصولا اعضای قوه مقننه که همان نمایندگان هستند و از سوی مردم انتخاب می‌شوند، باید اراده مردم را بیان کنند؛ ولی وقتی به این بیانیه ۲۲۷ نماینده نگاه می‌کنیم، می‌بینیم در آن اصلا حرفی از خواست مردم نیست. این وکیل ادامه می‌دهد: نزدیک به دو ماه کشور در التهاب بود، طیفی از مردم نارضایتی‌هایی را اعلام کردند، اصناف با مشکلاتی مواجه بودند و واکنش‌هایی داشتند، البته این هم مربوط به این دو ماه نیست. در سنوات گذشته هم بازنشستگان، فرهنگیان، دانشجویان و حتی کارمندان اعتراض می‌کردند؛ اما نمایندگان مجلس راجع به این موضوع هیچ اظهارنظری نمی‌کردند. اینکه می‌بینیم مجلس از کارکرد و ذات خودش دور افتاده و اساسا حرف مردم را بیان نمی‌کند، ناشی از نظارت استصوابی است، این نوع نظارت باعث شده دیگر نماینده مجلس، نماینده مردم نباشد و حرف مردم را بیان نکند. مزین اضافه می‌کند: این هم به دو دلیل است؛ یکی اینکه این مجلس برآمده از نظر قاطبه مردم نیست و اگر هم بخواهد حرفی بزند، اولین مسیری که تعیین می‌کند، این است که می‌بیند در راستای منویات و خواسته‌های نهادهای نظارتی باشد یا نباشد. اگر هم موضوعی به ذهنش خطور کند که در راستای این خواست نباشد، از بیان آن خودداری می‌کند. او ادامه می‌دهد که امروزه مجلس شورای اسلامی با این وضعیت هیچ نمودی از اراده مردم ندارد. به شکلی نمایندگان مجلس چینش شده‌اند که اساسا هیچ‌کدام از دغدغه‌های مردم را بازگو نکنند، اصل ۸۴ قانون اساسی هم می‌گوید هر نماینده در برابر تمام ملت مسئول است و حق دارد در همه مسائل داخلی و خارجی کشور اظهارنظر کند؛ اما ما می‌بینیم نمایندگانی که روی صندلی مجلس جلوس یافتند، در برابر ملت مسئول نیستند.

وظایف مجلس شورای اسلامی چیست؟

مجلس شورای اسلامی، دارای اختیارات و وظایف سنگین و گسترده‌ای است. اصول متعدد قانون اساسی در فصل ششم، مربوط به همین موضوع است. مهم‌ترین وظایف و اختیارات مجلس به شرح زیر است:

۱- مهم‌ترین و اصلی‌ترین وظیفه مجلس شورای اسلامی، وظیفه قانون‌گذاری است. مجلس در هر زمینه‌ای که لازم ببیند، می‌تواند قانون وضع کند. در اصل ۷۱ آمده است: «مجلس شورای اسلامی در عموم مسائل در حدود مقرر در قانون اساسی می‌تواند قانون وضع کند». بر اساس اصل ۸۵، مجلس نمی‌تواند حق قانون‌گذاری را به شخص یا هیئتی واگذار نماید. (مگر در موارد ضروری که مجلس می‌تواند اختیار وضع بعضی از قوانین را با شروطی، به کمیسیون‌های داخلی واگذار نماید).

۲- حق دادن طرح‌های قانونی و بررسی آنها و نیز حق بررسی لوایح دولتی. در اصل ۷۴ آمده است: «لوایح قانونی، پس از تصویب هیئت وزیران، به مجلس تقدیم می‌شود و طرح‌های قانونی، به پیشنهاد حداقل ۱۵ نفر از نمایندگان، در مجلس شورای اسلامی قابل طرح است». ضمنا، بر اساس اصل ۱۵۸، تهیه لوایح قضائی، بر عهده رئیس قوه قضائیه است. رئیس قوه قضائیه، لوایح قضائی را به هیئت دولت می‌دهد و پس از تصویب در هیئت دولت، به مجلس ارسال می‌شود. طرح‌ها و لوایح، پس از اعلام وصول در مجلس برای رسیدگی و اصلاح و تکمیل به کمیسیون مربوط فرستاده می‌شوند تا پس از رسیدگی کمیسیون و توافق هیئت‌رئیسه و کمیسیون در نوبت خود، برای مذاکره در کلیات (شور اول) به مجلس و جلسه علنی آن آورده شود و پس از تصویب کلیات، مجددا به کمیسیون مربوطه رفته و ضمن رسیدگی به اصلاحات و پیشنهادات نمایندگان، دوباره برای تصویب جزئیات آن به مجلس آورده می‌شود. در این مرحله، تکلیف طرح یا لایحه مزبور معلوم خواهد شد.

بر اساس اصل ۹۷، طرح یا لایحه می‌تواند با قید فوریت به مجلس ارائه شود. بر اساس آیین‌نامه داخلی مجلس، طرح‌ها یا لوایح فوری سه گونه‌اند؛ یک فوریتی، دوفوریتی و سه‌فوریتی. طرح‌ها و لوایح یک‌فوریتی، پس از تصویب یک فوریت آنها در مجلس، به کمیسیون مربوط ارجاع می‌شود و بدون نوبت، مورد رسیدگی قرار می‌گیرد و به محض وصول گزارش کمیسیون به مجلس، در دستور کار مجلس قرار می‌گیرد و در همان جلسه اول، تکلیف آن مشخص می‌شود.

طرح‌ها و لوایح دوفوریتی، پس از تصویب دوفوریت آنها در مجلس، بلافاصله چاپ و تکثیر شده و میان نمایندگان توزیع می‌گردند؛ سپس، بدون ارجاع به کمیسیون باید پس از ۲۴ ساعت، در مجلس مطرح شوند.

طرح‌ها و لوایح سه‌فوریتی، پس از تصویب سه‌فوریت آنها، در همان جلسه مورد بحث و بررسی قرار گرفته و تنها با تصویب ۳۲ اعضای حاضر، معتبر خواهد بود. ضمنا، طرح‌های سه‌فوریتی، مخصوص موارد اضطراری و حساس است.

۳- وضع آیین‌نامه داخلی مجلس که شیوه کار مجلس را مشخص کند و نقش اساسی در همه کارهای نمایندگان دارد. (اصل ۶۵)

۴- حق تصویب رجوع به همه‌پرسی در مسائل بسیار مهم اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و فرهنگی. (اصل ۵۹)

۵- وضع هر نوع مالیات و نیز تعیین موارد معافیت و بخشودگی و تخفیف مالیاتی. (اصل ۵۱)

۶- تصویب بودجه سالانه کشور که به‌صورت لایحه، از جانب دولت تهیه می‌گردد. (اصل ۵۲)

۷- دیوان محاسبات کشور که دارای اختیارات مهمی است، زیر نظر مجلس شورای اسلامی است. (اصل ۵۲ و ۵۳)

۸- تصویب توقف انتخابات در زمان جنگ و اشغال نظامی کشور در بخشی از کشور و یا تمامی آن، برای مدت معین با شرایط مذکور در اصل ۶۸.

۹- شرح و تفسیر قوانین عادی. (اصل ۷۳)

۱۰- حق تحقیق و تفحص در تمام امور کشور. (اصل ۷۶)

۱۱- تصویب عهدنامه‌ها، مقاوله‌نامه‌ها، قراردادها و موافقت‌نامه‌های بین‌المللی. (اصل ۷۷)

۱۲- تصویب هرگونه تغییر در خطوط مرزی به‌صورت اصلاحات جزئی، با رعایت مصالح و... (اصل۷۸)

۱۳- تصویب برقراری حکومت نظامی در حالت جنگ و شرایط اضطراری و... (اصل ۷۹)

۱۴- گرفتن و یا دادن وام و یا کمک‌های بدون عوض داخلی و خارجی از طرف دولت باید به تصویب مجلس برسد. (اصل ۸۰)

۱۵- تصویب استخدام کارشناسان خارجی در موارد ضروری. (اصل ۸۲)

۱۶- تصویب انتقال بناها و اموال دولتی که از نفایس ملی باشد، به غیر. (اصل ۸۳)

۱۷- هر نماینده در برابر تمام ملت مسئول است و حق دارد در همه مسائل داخلی و خارجی کشور اظهارنظر نماید. (اصل ۸۴)

۱۸- مجلس حق دارد تصویب دائمی اساسنامه سازمان‌ها، شرکت‌ها، مؤسسات دولتی یا وابسته به دولت را با رعایت اصل ۷۲، به کمیسیون‌های ذی‌ربط و یا به دولت واگذار نماید. (اصل ۸۵)

۱۹- دادن رأی اعتماد به هیئت وزیران. (اصل ۸۷)

۲۰- حق سؤال ۴۱ نمایندگان از رئیس‌جمهور و حق سؤال هر یک از نمایندگان از وزرا درباره وظایف آنها. پس از طرح سؤال، رئیس‌جمهور موظف است حداکثر تا یک ماه و وزیر تا ۱۰ روز جهت پاسخ به سؤال، در مجلس حاضر شود. (اصل ۸۸)

۲۱- استیضاح هیئت وزیران یا هر یک از وزرا. در صورتی استیضاح در مجلس قابل‌طرح است که حداقل به امضای ۱۰ نفر از نمایندگان برسد. (اصل ۸۹)

۲۲- استیضاح رئیس‌جمهور. در صورتی استیضاح رئیس‌جمهور قابل طرح در مجلس است که حداقل به امضای ۳۱ نمایندگان رسیده باشد. درصورتی‌که پس از بیانات نمایندگان مخالف و موافق و پاسخ رئیس‌جمهور، اکثریت ۳۲ کل نمایندگان به عدم کفایت رئیس‌جمهور رأی دادند، مراتب جهت اجرای بند ۱۰ اصل یکصودوهم، به اطلاع مقام رهبری می‌رسد. (اصل ۸۹)

۲۳- رسیدگی به شکایات وارده درباره طرز کار مجلس یا قوه مجریه یا قوه قضائیه. در اصل ۹۰ آمده است: «هرکس شکایتی از طرز کار مجلس یا قوه مجریه یا قوه قضائیه داشته باشد، می‌تواند شکایت خود را کتبا به مجلس شورای اسلامی عرضه کند. مجلس موظف است به این شکایات رسیدگی کند و پاسخ کافی دهد و در مواردی که شکایت، به قوه مجریه یا قوه قضائیه مربوط است، رسیدگی کند و پاسخ کافی از آنها بخواهد و در مدت مناسب، نتیجه را اعلام نماید و در مواردی که مربوط به عموم باشد، به اطلاع عامه برساند.

۲۴- انتخاب شش نفر از حقوق‌دان‌های شورای نگهبان پس از پیشنهاد رئیس قوه قضائیه.

۲۵- انتخاب دو عضو از شش عضو شورای نظارت بر صداوسیما.

۲۶- انتخاب ۱۰ نفر به‌عنوان اعضای شورای بازنگری در قانون اساسی.

۲۷- صلح دعاوی راجع به اموال عمومی و دولتی یا ارجاع آن به داوری در مواردی که طرف دعوا خارجی باشد و نیز در موارد مهم داخلی، منوط به تصویب مجلس است. (اصل ۱۳۹)

اختیارات جزئی دیگری نیز برای مجلس شورای اسلامی در قانون اساسی منظور شده است که از ذکر آنها خودداری می‌شود.

یادداشت

موضع عجیب وکلای ملت در مقابل موکلانشان

لیلا علی‌کرمی، وکیل پایه‌یک دادگستری: ۵۰ روز اعتراضات را در شهرهای مختلف ایران شاهد بودیم. قطعا کسی نمی‌تواند منکر این امر شود که اعتراضات توسط بخشی از مردم ایران و در جغرافیای ایران آغاز شد و همچنان نیز مطالبات آن شنیده می‌شود. اما گویی نمایندگانی که با رأی مردم ایران به خانه ملت راه پیدا کرده و از بودجه ملی و با هزینه مردم زندگی می‌کنند، معترضان را مردم ایران به حساب نمی‌آورند. روز ۱۵ آبان‌ماه ۲۲۷ نماینده از خانه ملت بیانیه‌ای صادر کرده و در آن از تمامی مسئولین کشور از جمله قوه قضائیه خواستند «که هرچه سریع‌تر با محاربین که مانند داعش با سلاح‌های سردوگرم به جان‌ومال مردم تعرض کرده‌اند، برخورد عبرت‌آموز کرده و حکم الهی را نسبت به محاربین در هر لباس و صنفی و نیز دستور حیات‌بخش قصاص را اجرا کنند تا به همگان ثابت شود که جان و مال و امنیت و ناموس مردم عزیزمان خط قرمز این نظام بوده و در این امر با هیچ‌کس مماشات نخواهد کرد». ادبیات به‌کاررفته در این بیانیه از جهات مختلفی قابل انتقاد است. اولا محارب نامیدن معترضین از لحاظ حقوقی کاملا نادرست است. نمایندگان مجلس به‌خوبی واقف‌اند که کلمات بار حقوقی دارند و همین‌طور نمی‌توان افرادی را که به هر دلیلی از شرایط کشور ناراضی هستند و جوابی برای اعتراضات خود نگرفته‌اند، محارب نامید و خواستار اعدام آنها شد. مجازاتی که خود زیر سؤال است و سال‌هاست که فعالان برای حذف مجازات اعدام تلاش کرده و از نمایندگان می‌خواهند که قانون را اصلاح کنند. ثانیا نمایندگان واقف هستند که قانون اساسی ایران اصل تفکیک قوا را به رسمیت شناخته است؛ اصلی که نمایندگان مجلس را از دخالت در کار قوه قضائیه منع می‌کند. مضافا به اینکه قانون اساسی اصل استقلال قضات را نیز به رسمیت شناخته است و بر طبق این اصل قضات باید در رسیدگی و صدور رأی استقلال داشته باشند. اما قانون اساسی حق تحقیق و تفحص در تمام امور کشور را به نمایندگان مردم در خانه ملت داده است. سؤال اساسی این است که آیا نمایندگان در مورد ریشه نارضایتی مردم و چگونگی رسیدگی نهادهای مربوطه به اعتراضات آنها تحقیق و تفحص کرده‌اند؟ مطابق اصل بیستم قانون اساسی همه افراد ملت اعم از زن و مرد یکسان در حمایت قانون قرار دارند و از همه حقوق انسانی، حقوق سیاسی، حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی با رعایت موازین اسلام برخوردارند. آیا نمایندگان مجلس درصدد تصویب قوانینی برآمده‌اند که برابری جنسیتی را تضمین کند؟ آیا نمایندگان ملت قوانینی برای حمایت از اقلیت‌های قومی و مذهبی وضع کرده‌اند؟ اصل بیست‌ودوم قانون اساسی حیثیت، جان، حقوق، مسکن و شغل افراد را مصون از تعرض دانسته است. آیا نمایندگان ملت در مواردی که به حیثیت، جان، حقوق، مسکن و شغل افراد تعرض شده ورود و تحقیق و تفحص کرده‌اند؟ مطابق اصل بیست‌وسوم قانون اساسی تفتیش عقاید ممنوع است و هیچ‌کس را نمی‌توان به صرف داشتن عقیده‌ای مورد تعرض و مؤاخذه قرار داد. آیا نمایندگان ملت از تعداد شهروندانی که فقط به علت نگاهی متفاوت مشکلات زیادی را تحمل کرده‌اند، خبر دارند؟

اصل بیست‌وهفتم قانون اساسی مجوز تشکیل اجتماعات و راهپیمایی‌ها را صادر کرده است. آیا نمایندگان ملت درخصوص برخورد نیروی انتظامی و سایر ضابطین دادگستری با تجمعات و راهپیمایی‌های مسالمت‌آمیز تحقیق و تفحص کرده‌اند؟ آیا نمایندگانی که در خانه ملت نشسته‌اند، می‌دانند چه تعداد از دانشجویان، کارگران، معلمان، وکلا، فعالین حقوق بشر، هنرمندان و سایر شهروندان به خاطر استفاده از همین حق به رسمیت شناخته‌شده در قانون اساسی آسیب دیده‌اند یا آزادی‌شان سلب شده است؟

قانون اساسی اصل برائت را به رسمیت شناخته است و هیچ‌کس به موجب قانون مجرم نیست مگر اینکه جرم او در دادگاه صالح به اثبات رسیده باشد. آیا نمایندگان ملت از این اصل اطلاع ندارند که به‌طورکلی برای معترضین حکم صادر کرده‌اند؟ طبق قانون اساسی حکم به مجازات و اجرای آن باید تنها از طریق دادگاه صالح و به موجب قانون باشد. چگونه است که نمایندگان ملت از تریبون خانه ملت حکم به مجازات موکلان خود صادر می‌کنند؟ نمایندگان ملت تحقیق و تفحص کرده‌اند که آیا اصول مربوط به یک دادرسی عادلانه که در قانون اساسی و سایر قوانین ایران آمده است و خود این نمایندگان آنها را تصویب کرده‌اند، در خصوص افرادی که در اعتراضات دستگیر شده‌اند، رعایت می‌شود یا خیر. حتما نمایندگان مجلس مطلع شده‌اند که تعدادی از وکلای دادگستری صرفا به خاطر انجام وظایف حرفه‌ای دستگیر شده و در زندان به سر می‌برند. آیا نمایندگان مجلس تحقیق و تفحص کرده‌اند که چرا وکلا در اجرای وظایف خود که همانا دفاع از حقوق شهروندان است، آزاد نیستند. مگر نه اینکه وکیل یک بال فرشته عدالت است. اصولا چگونه می‌توان بدون حضور وکلای مستقل دادگستری روند یک دادرسی عادلانه را تضمین کرد؟ بسیاری از وکلای دادگستری برای دفاع از حقوق موکلان خود و حفظ حقوق شهروندی سایر شهروندان ایرانی، آزادی خود را به خطر انداخته‌اند. حال چگونه است نمایندگان ملت که در ایفای وظایف خود از مصونیت برخوردار هستند، به‌جای دفاع از حقوق موکلان خود خواستار اعدام آنها شده‌اند.

جدول ۴۳۶۲ • طراح: بیژن گورانی

افقی:

۱- نخستین مسجدی که در تاریخ اسلام ساخته شد- پایداری- مقدور۲- رهبر گروه- پیمان‌نامه۳- پیمودن- مجری سیاست‌های پولی و اعتباری هر کشور است- تلاش دفاعی بدن در مقابل بیماری۴- درخشندگی- شعبه ای از نژاد سفید- خالص ۵- خیانتکار- سازمان فضانوردی آمریکا- ادعا ۶- پیامبران- نگین انگشتر- شاداب و سرحال ۷- پیمانه- خوار و زبون- کودن ۸- سال ناتمام!- بدن- شاه ساسانی و نوه اردشیر بابکان- نت آخر ۹- آدمکش- برادر مادر- لوازم منزل ۱۰- فراوان، بسیار- لباس ملی پاکستان- همیشگی ۱۱- اسب سیاه- توده مردم عادی- دسته۱۲- سختی و دشواری- بی‌هوشی- تهیه‌کردن۱۳- مادر عرب- از نوازندگان برجسته و فقید سنتور در موسیقی ایرانی- بسیار خوب ۱۴- فرشته روزی‌رسان- لباس متحدالشکل۱۵- تاکنون- هشیاری- کلاه پادشاهی.

عمودی:

۱- عدل و داد- مجموعه تلویزیونی ساخته ابراهیم حاتمی‌کیا و بازی پرویز پرستویی- توده مردم عادی ۲- یکی از سه منطقه اصلی انگلستان- گلی زیبا ۳- نام آذری- برچسب- بزن بهادر- کجاست ۴- پایه‌ها- ستون- معما ۵- نشان افتخار- آزار- فعلی که بر زمان گذشته دلالت می کند ۶- کتاب طب ابن سینا- پرنده‌ای با پاهای بلند- حضور ندارد ۷- قلعه حکومتی- واپسین- عادی ۸- شهری در گیلان- از اجزای سازه‌ای ساختمان ۹- مجموعه قواعدی که برای ایجاد نظم وضع می‌شود- عقیم- زیاد نشده! ۱۰- زبان آذری- از نقوش اسلیمی- رزمایش۱۱- رها- مدرسه عشق است- سوره‌های نازل‌شده در مدینه ۱۲- غذا را به سمت معده هدایت می کند- معتاد به مواد مخدر- اطلاع ۱۳- بالاآمدن آب دریا- ساختمانی فلزی با سقف بلند- موضوع- پراکندگی ۱۴- عنوانی برای ملکه‌های روسیه- فیلمی ساخته جاشوا لوگن با بازی مارلون براندو ۱۵- دعایی در مقام امام زمان(عج)- مقابل شنونده- بدپیله.

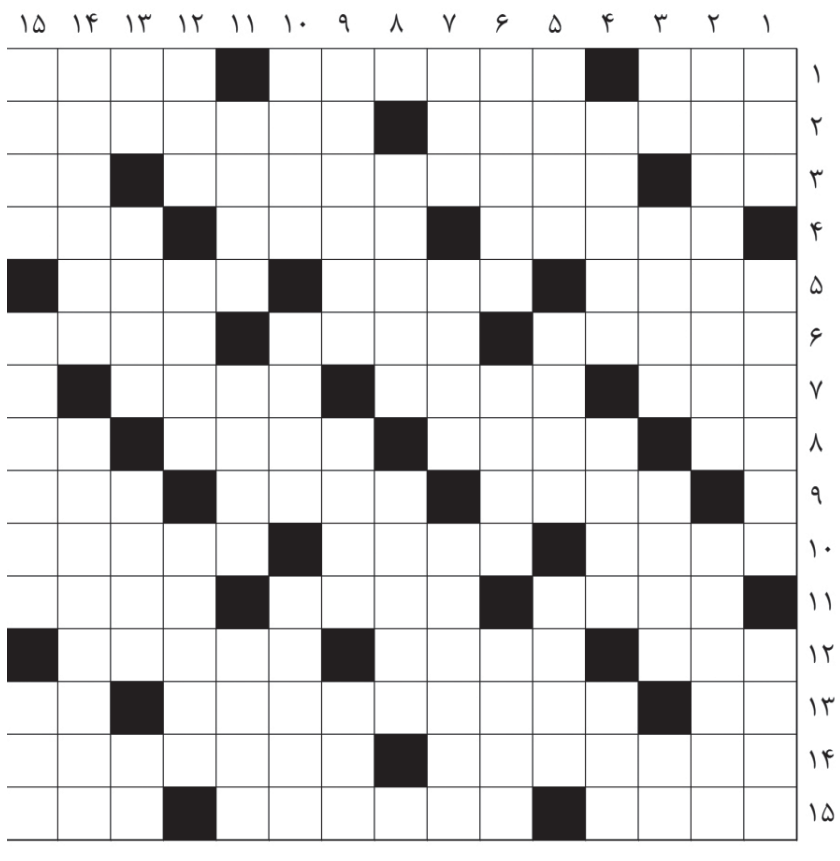

حل سودوکو سخت

۴	۵	۲	۳	۹	۱	۷	۸	۶
۶	۱	۷	۴	۵	۸	۳	۹	۲
۹	۸	۳	۲	۶	۷	۱	۵	۴
۵	۲	۴	۶	۱	۹	۸	۷	۳
۳	۶	۹	۷	۸	۲	۴	۱	۵
۱	۷	۸	۵	۳	۴	۲	۶	۹
۸	۳	۱	۹	۲	۶	۵	۴	۷
۲	۴	۶	۱	۷	۵	۹	۳	۸
۷	۹	۵	۸	۴	۳	۶	۲	۱

حل سودوکو ۳۳۵۷

۸	۹	۵	۲	۷	۶	۳	۱	۴
۲	۶	۱	۴	۳	۵	۹	۷	۸
۷	۳	۴	۸	۹	۱	۶	۵	۲
۵	۸	۷	۳	۲	۹	۴	۶	۱
۱	۲	۹	۷	۶	۴	۵	۸	۳
۳	۴	۶	۱	۵	۸	۷	۲	۹
۹	۵	۳	۶	۱	۲	۸	۴	۷
۶	۱	۸	۹	۴	۷	۲	۳	۵
۴	۷	۲	۵	۸	۳	۱	۹	۶

حل جدول ۴۳۶۱

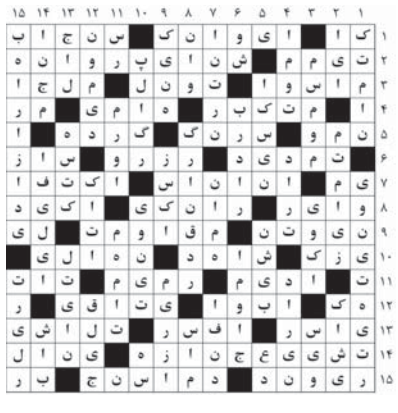

سودوکو سخت ۳۳۵۸

زمان پیشنهادی: ۴۰ دقیقه

قانون‌های حل جدول سودوکو:

۱- در هر سطر و ستون باید اعداد یک تا ۹ نوشته شود. بدیهی است که هیچ عددی نباید تکرار شود.

۲- در هر مربع ۳×۳ اعداد یک تا ۹ باید نوشته شود و در نتیجه هیچ عددی نباید تکرار شود.

		۹	۱	۷			۲	۸
	۱							
	۴	۷	۲		۳			
	۳	۱		۵	۲			
				۸				
			۳	۱		۲	۷	
			۹		۷	۵	۳	
							۶	
۷	۵			۳	۸	۱		

سودوکو ساده ۳۳۵۸

زمان پیشنهادی: ۲۰ دقیقه

سودوکو

سودوکو Sudoku یک واژه ترکیبی ژاپنی به معنای عددهای بی‌تکرار است و امروزه به جدولی از اعداد گفته می‌شود که به عنوان یک سرگرمی رایج در نشریات کشورهای مختلف به چاپ می‌رسد.

	۷	۶				۳		۹
			۶	۳	۹		۲	
			۷			۶	۱	
			۹		۶		۵	۴
				۸				
۶	۸		۳		۴			
	۹	۱			۳			
	۲		۸	۶	۷			
۵		۸				۷	۳	